

**PROTOKOL O POSTUPANJU U KRIZNIM
SITUACIJAMA ZA
TEHNIČKU ŠKOLU ZA STROJARSTVO I
MEHATRONIKU, SPLIT**

U Splitu, 14. veljače 2025.

SADRŽAJ:

1.	UVOD	1
2.	NASILJE MEĐU DJECOM I MLADIMA	3
2.1.	RAZLIKA IZMEĐU VRŠNJAČKOG NASILJA I VRŠNJAČKOG SUKOBA	4
3.	ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE DJETETA	5
4.	SEKSUALNO NASILJE	6
5.	SUICID	7
6.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAVANJA O POČINJENOM NASILJU ILI SUMNJE NA NASILJE	8
6.1.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU UČENICIMA	8
6.2.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOBA	9
6.3.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA UČENIKA NAD DJELATNIKOM ŠKOLE	10
6.4.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI	11
6.5.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE U ŠKOLI PREMA UČENIKU	11
6.6.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ZANEMARIVANJA UČENIKA	12
6.7.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI	13
6.8.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAVANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE	14
6.9.	POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA, SAZNAVANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, NAMJERAMA, POKUŠAJIMA SUICIDA ILI SUMNJE NA SUICID POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDA	17
6.10.		
7.	EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI	19
	OBRAZAC EVIDENCIJE ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI	21
	OBRAZAC EVIDENCIJE ŠKOLE O OPISU DOGAĐAJA	22
	OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA	24

1. UVOD

Protokol o postupanju u slučaju nasilja u školi odnosi se na prevenciju mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i svih zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Obveza zaštite prava učenika propisana je *Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (NN br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22 i 156/23). Čl. 70. navedenoga Zakona propisuje: „Učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ostali radnici u školskim ustanovama dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah izvijestiti ravnatelja škole koji je to dužan javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.“ Način postupanja nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te obveza prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima regulirani su sljedećim dokumentima koji su ujedno i sastavnice ovog protokola: *Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (NN, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22 i 156/23), *Kaznenim zakonom* (NN br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23 i 36/24), *Zakonom o zaštiti nasilja u obitelji* (NN br. 70/17, 126/19, 84/21, 114/23 i 36/24), *Pravilnikom o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* (NN br. 132/13), *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera* (NN br. 94/15, 03/17), *Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju* (NN br. 24/15), *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* (Vlada RH, 2024), *Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece* (Vlada RH, 2014), *Protokolom o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja* (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2015), *Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (Vlada RH, 2023), *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* (Vlada RH, 2019), *Akcijskim planom za prevenciju nasilja u školama za razdoblje od 2020. do 2024. godine* (Vlada RH, 2020), Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine, *Prevencijom i sigurnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama splitsko-dalmatinske županije, programom djelovanja Tima za krizne situacije u slučaju bilo kojeg nasilja u Školi, rasporedom i dužnostima dežurnih nastavnika i ostalog osoblja za vrijeme održavanja odgojno-obrazovnog rada u školi i školskom dvorištu, odrednicama Kućnoga reda i Etičkog kodeksa škole te drugim podzakonskim aktima Škole.*

U svrhu prevencije svih oblika nasilničkog ponašanja i prepoznavanja nasilja nad učenicima, Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku, Split:

1) provodi preventivne radionice i/ili savjetovanja za djecu i mlade te druge aktivnosti s ciljem stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja međusobnog uvažavanja, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije;

2) upoznaje radnike Škole s odredbama propisa vezanih uz prava djece i mladih i obvezi prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima;

- 3) redovito podučava učenike o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito u slučajevima nasilja;
- 4) provodi preventivnu strategiju utemeljenu na procjeni potreba konkretne odgojno-obrazovne ustanove koja je usmjerena učenicima, roditeljima i nastavnicima;
- 5) upoznaje roditelje s odredbama propisa vezanih uz prava učenika i obvezi prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine, a po potrebi i češće prema odluci razrednika obzirom na situaciju u razrednom odjeljenju);
- 6) na razini cijele Škole provodi univerzalnu prevenciju u vidu: - radionica na satu razrednog odjela kroz suradnju razrednika i stručnog suradnika (pedagoga/psihologa); - obilježavanja važnih datuma u izložbenom prostoru Škole kroz suradnju predmetnih nastavnika i učenika (izradom kreativnih materijala i uređivanjem prostora Škole); te obilježavanje važnih datuma, a s ciljem promicanja i poboljšanja psihološke dobrobiti i poticanja inicijative učenika u stvaranju pozitivnog ozračja;
- 7) provodi selektivnu prevenciju u vidu grupnog i/ili individualnog savjetodavnog rada stručnih suradnika sa učenicima u povećanom riziku;
- 8) provodi preventivne programe usmjerene prevenciji svih oblika nasilja, razvoju socijalizacijskih vještina posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba te postupanju u slučaju pojave nasilja među djecom i mladima;
- 9) provodi preventivne programe kojima se promiče zaštita prava, sigurnosti i zdravlja djece i mladih te programe usmjerene osvještavanju neprihvatljivosti nasilja, usvajanju vještina nenasilnog rješavanja sukoba te postupanju u slučaju pojave nasilja među djecom i mladima
- 10) organizira stručno usavršavanje djelatnika Škole u obliku stručnih predavanja stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) i/ili vanjskih stručnjaka na Nastavničkom vijeću, a s ciljem pravovremenog prepoznavanja i suzbijanja nasilja među djecom i mladima;
- 11) organizira edukativna predavanja za roditelje koja provode razrednici na roditeljskim sastancima, po potrebi u suradnji sa stručnim suradnikom (pedagogom/psihologom) najmanje dva puta godišnje;
- 12) provodi stručnu evaluaciju provedbe preventivnih programa na kraju svakog polugodišta;
- 13) najmanje dva puta tijekom školske godine obavještava nastavničko vijeće, vijeće roditelja i školski odbor o stanju sigurnosti, provođenju preventivnih programa te mjerama poduzetim u cilju zaštite prava učenika;
- 14) inicira sastanke Tima za krizne situacije, imenuje osobu ovlaštenu za postupanje u slučajevima povrede prava učenika, zatim osobu ovlaštenu za primanje i rješavanje pritužbi radnika vezanih za zaštitu dostojanstva radnika, kao i osobe zadužene za koordinaciju Preventivnog programa.

Protokol utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja dionika unutar odgojno-obrazovne ustanove u slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom nasilju (bilo koje vrste) nad

učenikom, odnosno propisuje što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, nastavnik, učenik, drugi djelatnik škole ili roditelj/skrbnik djeteta.

Protokol je također izvršen na vidnom mjestu u školskoj zbornici.

2. NASILJE MEĐU DJECOM I MLADIMA

Svjetska zdravstvena organizacija (World Health Organization, 2002) nasilje definira kao namjerno korištenje fizičke snage i moći prijetnjom ili akcijom prema samome sebi, prema drugoj osobi, prema grupi ljudi ili čitavoj zajednici, što može rezultirati ili rezultira ozljedom, smrću, psihičkim posljedicama, smetnjama u razvoju ili deprivacijom. Nasilje je složena, individualna i društvena pojava koja je prisutna u svim područjima ljudskog djelovanja. Izloženost bilo kojem obliku nasilja ugrožava socijalni, emocionalni i kognitivni razvoj djece te nepovoljno djeluje na mogućnost uživanja mnogobrojnih ljudskih prava.

Definicija nasilja preuzeta iz *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 2024. godine glasi: „Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).“

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

Namjerno uzrokovani fizički napad kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog učenika nastupila tjelesna povreda.

Psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog ili više učenika. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje pojedinca iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije pojedinca od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novca, uništavanje ili oštećivanje učenikovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili dovođenje učenika u podređeni položaj na drugi način, kao i sva druga ponašanja počinjena od učenika i mlade osobe (unutar kojih spada i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom učeniku namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Oponašanje djece sa teškoćama u razvoju po određenim karakteristikama, primjerice: oponašanje hoda, govora, tjelesnih karakteristikama uzrokovanih invaliditetom i drugi ponižavajući gestikulirajući pokreti koji upućuju na intelektualno, mentalno ili osjetilno oštećenje.

Nasilje među djecom i mladima smatra se i elektroničko nasilje (cyberbullying) kao oblik komunikacijske aktivnosti sa svim elementima verbalnog, socijalnog ili psihološkog nasilja kroz uporabu interneta, e-mailova, web stranica, blogova, videa ili mobilnih telefona i koja služi kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili ga se teroriziralo na neki drugi način. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
- poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
- širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
- vrijeđanje i davanje pogrdnih imena
- kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih
- slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
- fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
- otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
- „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
- slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima
- prijetnje smrću i druge prijetnje
- izlaganje neprimjerenim sadržajima
- spolno uznemiravanje i spolno mamljenje
- i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima.

2.1. RAZLIKA IZMEĐU VRŠNJAČKOG NASILJA I VRŠNJAČKOG SUKOB

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od običnog sukoba vršnjaka. Obični sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

- nema elemenata navedenih za nasilništvo: učenici ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete, nema nerazmjera moći, kao ni težih posljedica za učenike u sukobu
- učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu
- mogu dati razloge zašto su u sukobu
- ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog

- slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe
- mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba

3. ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE DJETETA

Sukladno Konvenciji o pravima djeteta, dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina.

Zlostavljanje je svaki oblik tjelesnog i/ili emocionalnog zlostavljanja, seksualnog zlostavljanja, zanemarivanja i nemarnog postupanja ili iskorištavanja djece, što rezultira stvarnom ili potencijalnom opasnosti za djetetovo zdravlje, preživljavanje, razvoj ili dostojanstvo u kontekstu odnosa odgovornosti, povjerenja i moći (Svjetska zdravstvena organizacija, 2006, prema Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja (Vlada RH, 2004), nekoliko je vrsta zlostavljanja.

a) Tjelesno zlostavljanje kojim se podrazumijeva učestalo ili jednokratno grubo, namjerno nanošenje boli, tjelesnih ozljeda te neodgovorno postupanje roditelja i drugih osoba koje uključuje potencijalni rizik od tjelesnog ozljeđivanja, a čije posljedice mogu, ali i ne moraju biti vidljive.

b) Emocionalno zlostavljanje uključuje kontinuirano neprijateljsko i/ili indiferentno ponašanje roditelja i drugih koji nastupaju s pozicije moći, na temelju kojega dijete može zaključiti da je bezvrijedno, nevoljeno, neadekvatno, što oštećuje njegovu emocionalnu stabilnost i psihološki kapacitet te kratkoročno i/ili dugoročno negativno utječe na njegov razvoj i dobrobit.

c) Seksualno zlostavljanje koje predstavlja sudjelovanje u seksualnim aktivnostima s djetetom koje je mlađe od zakonske dobi za seksualne aktivnosti te sudjelovanje u seksualnim aktivnostima s djetetom u kojima se koristi prisila, sila ili prijetnje ili se zloupotrebljava položaj povjerenja, autoriteta ili utjecaja nad djetetom (u obitelji ili izvan obitelji) ili se zloupotrebljava posebno ranjiva situacija djeteta. Osim seksualnog zlostavljanja, seksualno nasilje uključuje i druge oblike seksualnog iskorištavanja, niz djela povezanih s dječjom prostitucijom i dječjom pornografijom, sudjelovanje djece u pornografskim nastupima, mamljenje i vrbovanje djece u seksualne svrhe te pomaganje ili poticanje bilo kojeg od ovih djela.

Zanemarivanje je propuštanje zadovoljenja djetetovih potreba u mjeri koja znatno utječe na djetetov tjelesni i psihički razvoj. Nije uvijek namjerno i granica kad počinje zanemarivanje nije uvijek potpuno jasna (Čorić i Bačan, 2006, prema Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja (Vlada RH, 2004), nekoliko je vrsta zanemarivanja.

a) Fizičko zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih fizičkih potreba djeteta kao što su raznolika prehrana, adekvatan i siguran smještaj, prikladna odjeća te zaštita od ozljeda. Neki od pokazatelja fizičkog zanemarivanja uključuju: neuhranjenost, lošu osobnu higijenu, neadekvatnu odjeću s obzirom na vremenske uvjete, prljavu i poderanu odjeću i

obuču, dijete uvijek samo kod kuće i osjeća se usamljeno, pospanost djeteta, loši uvjeti stanovanja.

b) Emocionalno zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih emocionalnih potreba djeteta. Najčešće se radi o roditeljskom neobaziranju na djetetove emocionalne potrebe te ne pomaganju djetetu kada mu je potrebna pomoć zbog čega se osjeća odbačeno. Pojavni oblici emocionalnog zanemarivanja uključuju: nedovoljno pružanje brige, pažnje, ljubavi, neodgovaranje na djetetove emocionalne potrebe, izolacija - zabranu djetetu da se druži s vršnjacima ili odraslim osobama izvan kuće, kod adolescenata - dopuštanje i ohrabrivanje zlouporabe droge i alkohola od strane roditelja/skrbnika te nebrigu za druga ponašanja koja su inače društveno neprihvatljiva, poput delinkventnog ponašanja.

c) Obrazovno zanemarivanje djece obuhvaća izostanak pomoći, potpore i poticanja tijekom školovanja. Uključuje također izostanak pomoći pri učenju, nedostatak nužne opreme za školovanje, neprisustvovanje roditeljskim sastancima i sl. Neki od pokazatelja obrazovnog zanemarivanja uključuju: neopravdano izostajanje s nastave učenika, najmanje pet dana u mjesecu, o čemu su roditelji bili informirani, ali nisu ništa poduzeli, izostanak djeteta iz škole najmanje mjesec dana jer su ga roditelji zadržali kod kuće iz neopravdanog razloga, kao što su čuvanje mlađe braće i sestara, ne pružanje pomoći djeci koja imaju određene probleme pri učenju, na što je roditeljima skrenuta pažnja, ali oni nisu poduzeli korake da se djetetu pomogne.

d) Medicinsko zanemarivanje djece uključuje izostanak brige o djetetovoj zdravstvenoj zaštiti, o potrebama savjetovanja s liječnikom u slučaju bolesti i/ili ozljeda, o redovitim cijepljenjima i sistematskim pregledima, ne dovođenje djeteta na potrebne medicinske zahvate i tretmane, izostanak brige o redovitom uzimanju lijekova, ne dovođenje na preglede liječniku i sl.

4. SEKSUALNO NASILJE

Seksualno nasilje kojim se smatra svaki čin moći i kontrole, iskazan na seksualan način, koji je neželjen, za koji nije dan pristanak ili nije dan slobodno i svjesno. Čin može biti vizualan, verbalan i/ili fizički, koji je osoba doživjela (tijekom ili kasnije) kao prijetnju, poniženje, povredu i/ili napad. Može, a ne mora, uključivati prijetnju, prinudu i/ili prisilu. Obuhvaća široki kontinuum ponašanja, koja uključuju fizički kontakt (npr. neželjeno dodirivanje tijela, dodirivanje intimnih dijelova tijela, prisilna penetracija), a neka se ostvaruju bez fizičkog kontakta (npr. izlaganje djece pornografskim materijalima, seksualni komentari, opaske i ponude, seksualno nasilje posredstvom suvremenih tehnologija).

Svjetska zdravstvena organizacija (Svjetska zdravstvena organizacija, 2003) seksualno zlostavljanje djece definira kao uključivanje djeteta u seksualnu aktivnost koju ono u potpunosti ne razumije, za koju ne može dati pristanak ili za koju dijete nije razvojno pripremljeno, te koja predstavlja kršenje zakona ili društvenih tabua. Seksualno zlostavljanje djeteta može počinuti odrasla osoba ili drugo dijete (djeca), koje zbog svoje dobi ili stupnja razvoja ima odgovornost za dijete, povjerenje djeteta ili moć nad djetetom.

Budući da je seksualno nasilje uočljivo u širokom kontinuumu ponašanja, od kojih neka uključuju fizički kontakt (npr. neželjeno dodirivanje tijela, dodirivanje intimnih dijelova tijela,

prisilna penetracija), a neka se ostvaruju bez fizičkog kontakta (npr. izlaganje djece pornografskim materijalima, seksualni komentari, opaske i ponude, seksualno nasilje posredstvom suvremenih tehnologija); nekoliko je oblika seksualnog nasilja (Svjetska zdravstvena organizacija, 2002; Agencija UN-a za zaštitu izbjeglica, 2020):

Seksualno (spolno) uznemiravanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, koja ne uključuju nužno fizički dodir, a koja osobu dovode u neugodan i ponižavajući položaj i/ili izazivaju osjećaj srama. Uključuje različita ponašanja, verbalna, neverbalna i/ili fizička, u rasponu od neželjenih seksualnih komentara, opaski o tijelu, izgledu i seksualnosti, preko neželjenih prijedloga seksualne prirode i neprikladne seksualne pažnje, do neželjenih fizičkih dodira (isključeni dodiri po intimnim dijelovima tijela).

Seksualno zlostavljanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, za koja osoba nije dala pristanak, a uključuje različite oblike seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, uključujući i ponašanja utemeljena na zlouporabi ranjivog položaja, povjerenja, razlike u moći. Primjeri takvih oblika seksualnog nasilja su dodirivanje po intimnim dijelovima tijela, upoznavanje djece s pornografijom, zlouporaba snimki spolno eksplicitnog sadržaja, prisiljavanje žrtve da gleda dok počinitelj masturbira.

Silovanje – odnosi se na vaginalnu, analnu i/ili oralnu penetraciju žrtve penisom, drugim dijelovima tijela i/ili objektima. S obzirom na počinitelja možemo razlikovati silovanje kao sastavni dio nasilja u obitelji (silovanje u braku, seksualno nasilje nad djecom), silovanje u vezama/“na spoju“, silovanje od strane nepoznate osobe, grupno silovanje, silovanje u oružanim sukobima i ratu.

Ostali oblici – odnose se na različite oblike seksualnog nasilja kao što su prisilni dječji brakovi, prisilan pobačaj i/ili prisilna trudnoća, trgovanje ženama i djevojčicama radi prisilne prostitucije i/ili pornografije, te sustavno seksualno nasilje u oružanim konfliktima. Osim navedenih oblika u seksualno nasilje se ubrajaju i tradicionalne štetne prakse (poput sakaćenja ženskih spolnih organa) i kazne za rodnu transgresiju.

5. SUICID

Suicid je poguban čin uzrokovan samopovredom i svjesnom namjerom za samouništenjem, a u podlozi suicidalnosti su genetski no i okolinski faktori (zanemarivanje ili zlostavljanje od strane obitelji, vršnjačko nasilje, nedostatak socijalnih vještina, izloženost suicidu vršnjaka/članova obitelji i sl.).

Nasilje prema samom sebi može se manifestirati kao:

- a) Samoozljeđivanje (vlastitim ponašanjem uzrokovana bol i ozljeda pri čemu osoba nije namjeravala dovesti do vlastite smrti, može rezultirati lakšim i težim ozljedama);
- b) Planiranje ili razmišljanje o suicidu (može se kretati od razrađivanja ozbiljnih planova do nesistematiziranih misli);

- c) Pokušaj suicida (vlastito destruktivno ponašanje bez smrtnog ishoda, ali s dokazom o posrednoj ili neposrednoj želji i namjeri da se skonča vlastiti život);
- d) Suicid (vlastito destruktivno ponašanje sa smrtnim ishodom).

U svim slučajevima nasilja koji su definirani navedenim čimbenicima, Škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom*, odnosno skupom postupaka i mjera koje su predvidjela nadležna tijela te propisima na snazi.

Učenik može prijaviti bilo koji oblik nasilja obuhvaćen *Protokolom* u slučaju da je sam žrtva navedenog i u slučaju da ima sumnju ili saznanja da je netko od drugih učenika žrtva, na način da se obrati razredniku, predmetnom nastavniku, stručnom suradniku (pedagogu/psihologu/knjižničaru), ravnatelju ili bilo kojem drugom djelatniku škole od povjerenja.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA O POČINJENOM NASILJU ILI SUMNJE NA NASILJE

Cilj postupanja odgojno-obrazovnih ustanova je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja nasilja te postupanja prema djetetu žrtvi nasilja i djetetu počinitelju nasilja u skladu sa svojom nadležnosti.

Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju, odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje.

6.1. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU UČENICIMA

U svim slučajevima nasilja među učenicima koji su definirani prethodno navedenim čimbenicima, a koji se dogode u Školi i u dvorištu Škole, Škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 2024. godine.

U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, odgojno-obrazovni radnici dužni su:

- u slučaju aktualnog nasilja odmah poduzeti sve mjere da se isto zaustavi, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih radnika odgojno-obrazovne ustanove ili pozvati policijske službenike
- po potrebi: pružiti prvu pomoć, pozvati hitnu liječničku pomoć, pratiti dijete liječniku i pričekati dolazak njegovih roditelja ili skrbnika
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije

- o nasilju ili sumnji na nasilje odmah izvijestiti ravnatelja
- odmah po saznanju ili sumnji o nasilju obavijestiti roditelje ili skrbnika djeteta žrtve i djeteta počinitelja nasilja te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i aktivnostima koje će se poduzeti
- saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijaviti policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta putem Obrasca iz Priloga ovoga Protokola
- po saznanju ili sumnji na nasilje žurno obaviti odvojeni razgovor s djetetom žrtvom nasilja i djetetom počiniteljem nasilja, na pažljiv način i poštujući dječje dostojanstvo i pravo djeteta na sudjelovanje
- roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju informacije o sumnji ili počinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja pritom poštujući dostojanstvo djece svjedoka i njihovu želju da razgovaraju o navedenim okolnostima
- ako se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalno-pedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela
- o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima, i svojim opažanjima izraditi bilješku koja se na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima
- nadležnim tijelima dati sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno-obrazovnom ustanovom
- na traženje područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove dužne su dostaviti relevantne informacije koje su bitne za procjenu razvojnih rizika i rizika za sigurnost djeteta, kao i za donošenje odluka odnosno određivanje mjera u postupcima za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta.

6.2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOBA

U slučaju običnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik Škole dužan je:

- 1) odmah prekinuti sukob među učenicima;

- 2) obavijestiti o sukobu razrednika, stručnog suradnika, ovlaštenu osobu za koordiniranje aktivnosti u slučajevima povrede prava učenika i ravnatelja Škole;
- 3) razrednik, stručni suradnici, ravnatelj i ovlaštena osoba za koordiniranje aktivnosti u slučajevima povrede prava učenika dužni su obaviti individualne razgovore sa sukobljenim učenicima;
- 4) dogovoriti sa učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće „pobijediti“ te da jedan drugome nadoknade eventualnu štetu (restitucija);
- 5) tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o opisu događaja;
- 6) u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima, razrednik, stručni suradnik i ovlaštena osoba za koordiniranje aktivnosti u slučajevima povrede prava učenika će pozvati roditelje u Školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;
- 7) prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili psihološka pomoć) u Školi ili izvan Škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima;
- 8) ukoliko učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore i ne prihvaća restituciju, Škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa važećim *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera*;
- 9) u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja/skrbnika, Škola će postupiti kao u slučaju pojave nasilja među učenicima.

6.3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA UČENIKA NAD DJELATNIKOM ŠKOLE

Prema *Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* (NN 132/13), u slučaju kada postoji sumnja ili saznanje da je djelatnik Škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika Škole, svaki učenik ili djelatnik Škole dužan je o tome obavijestiti ravnatelja i stručnog suradnika koji će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje prema djelatniku.

U slučaju da je djelatnik Škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika Škole, on treba o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika koji će:

- 1) razgovarati s učenikom u prisutnosti razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- 2) odmah obavijestiti roditelje/skrbnike učenika, upozoriti ih na neprihvatljivost takvog ponašanja te ih savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške;
- 3) prema učeniku poduzeti određene pedagoške mjere koje će donijeti Nastavničko vijeće u skladu s *Pravilnikom o izricanju pedagoških mjera* i Statutom škole;

4) o svemu izvijestiti nadležni zavod za socijalnu skrb, ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, ministarstvo znanosti i obrazovanja te nadležnu policijsku postaju;

5) ukoliko je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u Školi zbog čega je Škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno da ravnatelj prvo usmeno, a zatim i pismenom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijesti ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja te ministarstvo znanosti i obrazovanja;

6) u slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru Škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj i stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima, odnosno savjetovati se sa nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu sa traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja;

7) uključiti učenika u savjetodavni rad sa stručnim suradnikom (pedagogom/psihologom) ili u dogovoru s roditeljima u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške.

6.4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (djelatnik Škole, roditelj/skrbnik učenika ili treće osobe koja se nalazi u prostoru Škole) prema drugoj odrasloj osobi ili saznanja da odrasla osoba unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost drugih osoba i školske imovine, djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini će:

1) odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;

2) upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja oružja ili predmeta koji mogu ugroziti sigurnost drugih i zatražiti od osobe da napusti prostor škole;

3) ako u prethodno navedenome ne uspije, odmah o tome obavijestiti ravnatelja Škole i stručnog suradnika ili drugog djelatnika Škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju;

4) ako u prethodno navedenome uspije, odmah o tome obavijestiti ravnatelja Škole i stručnog suradnika;

5) ravnatelj će o svemu izvijestiti ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, nadležnu policijsku postaju i nadležni zavod za socijalnu skrb u slučaju da je jedna od uključenih osoba roditelj/skrbnik učenika.

6.5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE U ŠKOLI PREMA UČENIKU

Prema Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima

(NN 132/13), u slučaju kada postoji sumnja ili saznanje da je učenik Škole doživio nasilje od strane odrasle osobe u Školi (djelatnika Škole, svoga roditelja ili druge nepoznate odrasle osobe), svaki učenik ili djelatnik Škole dužan je o tome obavijestiti ravnatelja i stručnog suradnika Škole koji će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje prema učeniku.

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio nasilje od strane odrasle osobe u školi (djelatnika Škole, svoga roditelja ili druge nepoznate odrasle osobe), djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini će:

- 1) odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema učeniku;
- 2) ukoliko u tome ne uspije, odmah o tome obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika, razrednika učenika ili drugog djelatnika Škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju;
- 3) ukoliko u tome uspije, odmah o tome obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika i razrednika učenika;
- 4) upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi uredu državne uprave nadležnom za poslove obrazovanja, ministarstvu znanosti i obrazovanja, nadležnom zavodu za socijalnu skrb, nadležnoj policijskoj postaji, timu školske medicine te zavodu za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine;
- 5) stručni suradnik će razgovarati s učenikom odmah po saznanju o događaju s ciljem normalizacije njegovih osjećaja i moguće traumatizacije te sprečavanja mogućih negativnih dugoročnih posljedica tog događaja na njegovo mentalno zdravlje, a tijekom razgovora voditi i službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor te razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- 6) po razgovoru odmah obavijestiti roditelja (ili drugog roditelja/skrbnika ako se jedan od roditelja ponašao nasilno u školi prema djetetu) o događaju i po potrebi ga pozvati na razgovor u Školu te usmjeriti na dobivanje stručne podrške u Školi ili izvan nje;
- 7) provjeriti postoje li kod učenika ozljede ili sumnja na iste te u tom slučaju usmjeriti roditelje na liječnički pregled, a ukoliko je roditelj iz opravdanog razloga spriječen u tom trenutku doći po učenika, na liječnički pregled odlazi u pratnji dežurnog nastavnika koji je s učenikom sve dok po njega ne dođe roditelj;
- 8) o svemu izvijestiti ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, Zavod za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine, nadležni zavod za socijalnu skrb, tim školske medicine, nadležnu policijsku postaju i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

6.6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ZANEMARIVANJA UČENIKA

Sukladno *Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (NN br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20,

151/22 i 156/23), *Obiteljskom zakonu* (NN br. 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23), *Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama* (NN br. 112/10, 82/19, 43/20 i 100/21), *Pravilnikom o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava* (NN br. 67/14, i 63/20), *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera* (NN br. 94/15 i 03/17) i *Statutu Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku*, cilj postupanja Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja zanemarivanja učenika od strane roditelja.

Obveze roditelja su:

- brinuti o redovitom pohađaju obveznog dijela programa školovanju učenika, svih ostalih oblika odgojno-obrazovnog rada u koje je učenik uključen te izvršavanju učničkih obveza;
- sudjelovati u obrazovanju učenika i biti redovito obavješten o postignućima učenika;
- redovito se odazivati sastancima koji su u vezi s odgojem i obrazovanjem učenika, odnosno redovito dolaziti na roditeljske sastanke i individualne informativne razgovore s razrednikom;
- brinuti se o izvršavanju obveza učenika te pravovremeno obavijestiti razrednika o razlogu izostanka učenika najkasnije treći dan nakon izostanka;
- opravdavati izostanak učenika, osobno, telefonskim ili pisanim putem (ispričnicom roditelja ili skrbnika, odnosno liječničkom potvrdom ili potvrdom nadležne institucije, ustanove ili druge nadležne fizičke ili pravne osobe, uključujući i e-potvrdu o narudžbi na pregled u zdravstvenoj ustanovi), najkasnije treći dan od dolaska učenika u Školu;
- u postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja učenika za određivanje primjerenog programa obrazovanja i oblika pomoći za učenike sa teškoćama, u roku od 60 dana od dana pokretanja postupka pribaviti potrebnu dokumentaciju;

S obzirom na poslove razrednika koji su uređeni *Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* te *Statutom Škole*, razrednik kroz komunikaciju s roditeljima prati redovitost ostvarivanja obveza roditelja.

Ako roditelj zanemaruje svoje obveze, Škola mu je dužna uputiti pisani poziv za razgovor s razrednikom i stručnim suradnicima Škole.

Ako roditelj učestalo zanemaruje navedene obveze, razrednik je dužan o tome obavijestiti stručnog suradnika koji će o istome obavijestiti ravnatelja Škole, nadležno upravno tijelo županije, nadležnu ustanovu socijalne skrbi koja je dužna izvijestiti školu o poduzetim mjerama.

6.7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI

Sukladno *Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* (Vlada RH, 2019), cilj postupanja odgojno-obrazovnih ustanova je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja nasilja te pružanja zaštite učeniku žrtvi nasilja u obitelji.

U slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom obiteljskom nasilju bilo koje vrste nad učenikom, odnosno o svjedočenju učenika o nasilju u obitelji, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja, stručnog suradnika i razrednika koji će ispuniti obrazac o opisu događaja za osobu koja prijavljuje nasilje te:

- 1) razgovarati sa učenikom, pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama, tijekom razgovora upoznati učenika s daljnjim postupanjem, a po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite;
- 2) po razgovoru odmah pozvati roditelje i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje djelatnici škole posjeduju – ako je nad djetetom vršio nasilje jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja te usmjeriti na dobivanje stručne podrške u Školi ili izvan nje;
- 3) osigurati sigurnost djeteta do dolaska drugog roditelja ili osobe od povjerenja ili nadležnog zavoda za socijalnu skrb;
- 4) upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost nasilnog ponašanja i informirati ih o obvezi škole da slučaj prijavi uredu državne uprave nadležnom za poslove obrazovanja, Zavodu za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine, nadležnom zavodu za socijalnu skrb, timu školske medicine, nadležnoj policijskoj postaji i ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja;
- 5) ukoliko su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar Škole ili im preporučiti odgovarajuće ustanove;
- 6) ako je dijete zlostavljano od strane oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, žurno i bez odgode prijaviti sumnju ili saznanja o nasilju nadležnom zavodu za socijalnu skrb i postupati dalje u dogovoru sa zavodom;
- 7) ako roditelji odbijaju suradnju, o tome informirati ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, Zavod za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine, nadležni zavod za socijalnu skrb, tim školske medicine, nadležnu policijsku postaju i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja;
- 8) provjeriti postoje li kod učenika ozljede ili sumnja na iste te u tom slučaju usmjeriti roditelje na liječnički pregled, a ukoliko je roditelj iz opravdanog razloga spriječen ili postoji sumnja da je netko od roditelja počinitelj nasilja, na liječnički pregled učenik odlazi u pratnji predstavnika škole odnosno zavoda za socijalnu skrb ukoliko je predmet već preuzet od strane istih;
- 9) o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu zabilježku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba te koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima;
- 10) surađivati s nadležnim zavodom za socijalnu skrb i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta.

6.8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAVANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE

Sukladno *Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (Vlada RH, 2023), cilj postupanja Škole je skrbiti o ostvarivanju prava i dobrobiti učenika u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se i educirati djelatnike o seksualnom nasilju koje doživljavaju djeca te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama, upućivanja žrtava službama koje pružaju pomoć i podršku te sukladno internim aktima poduzeti mjere prema počinitelju, ukoliko se radi o djelatniku/ci ustanove.

U slučaju saznanja o seksualnom nasilju ili sumnje na seksualno nasilje nad učenikom kao dijelu obiteljskog nasilja, Škola je dužna postupati prema *Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (Vlada RH, 2023), odnosno:

- 1) odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema učeniku;
- 2) na smiren način saslušati učenika žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne osobe te pružiti pomoć i potporu učeniku;
- 3) voditi računa da se razgovor s učenikom vodi u uvjetima i na način prilagođen učeniku, da se učenika ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti učeniku da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to sam želi;
- 4) obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati učenika, na učeniku razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama;
- 5) ustanova vodi računa da se učenik o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan);
- 6) odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je učenik doživio seksualno nasilje, ravnatelj ustanove/odgovorna osoba, odnosno svaka druga osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema učeniku bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku te Zavodu. Ukoliko je počinitelj djelatnik ustanove, uz prethodno navedeno, poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja;
- 7) poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu učenika i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj je povjerena skrb o učeniku, odnosno Zavod ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji;
- 8) ukoliko je učeniku potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju učenika, otpratiti ili osigurati pratnju učenika od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;
- 9) u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti Zavod kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika Zavoda pri razgovoru policijskog službenika s učenikom, odnosno

ukoliko se ista ne može osigurati, prisutnost stručnog radnika odgojno-obrazovne i druge ustanove koja skrbi o djeci;

10) učenika žrtvu i osobe koje skrbe o učeniku upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu;

11) poduzeti mjere za zaštitu privatnosti učenika žrtve;

12) ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik ustanove, čelnik ustanove dužan je poduzeti mjere zaštite učenika žrtve i drugih učenika od kontakta s počiniteljem, preispitivanje radno-pravne i etičke odgovornosti počinitelja te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu;

13) u slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja dodatno:

- od strane stručne osobe obaviti razgovor s učenikom koji je počinio nasilje, ukazati učeniku na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod,

- pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o učeniku koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja učenika, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć,

- učeniku na njemu razumljiv i prilagođen način i osobe koje skrbe o učeniku obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama,

- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti učenika,

- poduzeti mjere za sustavnu i kontinuiranu prevenciju nasilja;

14) u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod drugih učenika, ustanova će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć;

15) o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite učenika te svojim opažanjima djelatnici ustanova dužni su voditi službene bilješke koje predaju čelniku ustanove, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud, Zavod);

16) o postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad učenikom ustanova je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti:

a) nadležno ministarstvo

b) pravobraniteljicu za djecu

c) pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju

d) nadležnog liječnika školske i adolescentne medicine i nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite (liječnik opće medicine).

6.9. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA, SAZNANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, NAMJERAMA, POKUŠAJIMA SUICIDA ILI SUMNJE NA SUICID

Djelatnik Škole reagira na znakove samoozljeđivanja (rezove, rane, ožiljke), informaciju o postojanju samoozljeđivanja kod učenika te na svako učenikovo izražavanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja koje učenik može izraziti verbalno (kao izoliranu izjavu ili razgovor), pisano (u školskim zadaćama ili radovima) ili kreativno (kroz crtež ili drugu kreativnu aktivnost). Djelatnik Škole u tim situacijama ne procjenjuje o ozbiljnosti i istinitosti učenikovih namjera, već o tome odmah obavještava stručne suradnike (pedagoga/psihologa), razrednika i ravnatelja koji će:

- 1) obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji se samoozljeđuje, koji je na neki način izrazio postojanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja i pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama, po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite;
- 2) učenika upoznati s obvezom informiranja roditelja/skrbnika i nadležnih institucija;
- 3) žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o samoozljeđivanju odnosno o informacijama koje su dobili od učenika i/ili djelatnika Škole te ih uputiti na pregled liječnici školske medicine te na obvezu naručivanja na pregled u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške;
- 4) u roku od 7 do 10 dana od razgovora u Školi, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti Školu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni zavod za socijalnu skrb, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom;
- 5) o svemu obavijestiti ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, Zavod za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine, nadležni zavod za socijalnu skrb, liječnicu školske medicine, nadležnu policijsku postaju i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja;
- 6) o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite učenika te svojim opažanjima djelatnici ustanove dužni su voditi službene bilješke koje predaju čelniku ustanove, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima.

6.10. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDA

U slučaju saznanja o počinjenom suicidu učenika Škole, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) Škole. Ravnatelj i stručni suradnik (pedagog/psiholog) utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom te u tu svrhu aktiviraju Tim za psihološke krizne intervencije i dostavljaju osnovne podatke o kriznom događaju:

- a) Što se dogodilo?
- b) Kada se dogodilo?

- c) Gdje se dogodilo?
- d) Broj ljudi uključenih u događaj?
- e) Tko je bio izravno i neizravno uključen u događaj?
- f) U kakvom su stanju, kako reagiraju, gdje se nalaze ti ljudi?
- g) Je li neka od hitnih službi već intervenirala (policija, hitna medicinska pomoć)?
- h) Je li u ustanovi već nešto učinjeno radi ublažavanja psiholoških posljedica događaja?

Ravnatelj Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanje krizne intervencije Ministarstvu znanosti i obrazovanja na e-poštu: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona: 01 4594 461 (Uprava za standard, strategije i posebne programe).

Prije dolaska Tima za psihološke krizne intervencije, stručni suradnik (pedagog/psiholog) i ravnatelj ulaze u razred učenika koji je počinio suicid te potiču komunikaciju o kriznom događaju i njegovim posljedicama na psihičko stanje svih učenika u razredu. Stručni suradnik (pedagog/psiholog) individualno ili grupno razgovara sa svim učenicima kod kojih se primijeti izostanak socijalno-emocionalnih vještina za nošenje s nesretnim događajem.

7. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi evidenciju o svim navedenim vrstama nasilja u obliku službenih bilješki ravnatelja i stručnog suradnika (pedagoga/psihologa) o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima i svojim opažanjima, a uz ista prilaže i sve dopise poslane nadležnim institucijama koje obavještava.

Sastavni dijelovi evidencije o sukobima i nasilju u školi su:

a) **Obrazac evidencije škole o sukobima i nasilju u školi** (*prilog 1*), koji sadrži:

1. Datum
2. Mjesto i vrijeme događaja
3. Sudionici događaja
4. Tijek događaja (opis događaja, uzroci i posljedice za učenike, za roditelje, za djelatnike, ostale osobe, za imovinu Škole i sl.)
5. Poduzete mjere
6. Ime i prezime osobe koja prijavljuje događaj
7. Potpis

Obrazac popunjava član Nastavničkog vijeća ili drugi radnik škole koji prijavljuje događaj te ga predaje ravnatelju odnosno stručnom suradniku (pedagog/psiholog) te je on sastavni dio službenog izvještaja Škole o događaju.

b) **Obrazac evidencije škole o opisu događaja** (*prilog 2*), a čiji su sastavni dijelovi:

1. Datum
2. Mjesto i vrijeme događaja

3. Sudionici događaja
4. Tijek događaja
5. Moje mišljenje o uzrocima događaja
6. Moje mišljenje o poduzetim mjerama
7. Što ću poduzeti/reći nakon događaja
8. Druga moguća rješenja/prijedlozi
9. Potpis sudionika događaja
10. Potpis stručne osobe

Svaka osoba (učenik, nastavnik ili drugi djelatnik Škole) koja je bila uključena u sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja navedeni obrazac te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku Škole. Obrazac je ujedno sastavni dio službenog izvješća Škole o događaju.

c) Obrazac o prijavi nasilja među djecom i mladima (prilog 3)

Obrazac predstavlja informaciju službama/ ustanovama/institucijama o događaju/događajima fizičkog, psihičkog, elektroničkog ili spolnog nasilničkog ponašanja među djecom i mladima temeljem koje se poduzimaju mjere zaštite, pomoći i sprječavanja novih sukoba. Postupanje po saznanjima iz zaprimljenog obrasca je žurno. Obrazac se koristi u međuresornoj razmjeni informacija o nasilničkom događaju i razmjenjuje se između stručnjaka odgojno-obrazovnih ustanova, ustanova socijalne skrbi, zdravstvenih ustanova i policije.

Podatci sadržani u Obrascu predstavljaju profesionalnu tajnu te je obveza je stručnjaka obazrivo postupati s podacima pri čemu se vodi računa o zaštiti privatnosti i zaštiti identifikacijskih podataka.

Obrazac popunjava stručna osoba (ili osobe) Škole koja je utvrdila/saznala o događaju nasilničkog ponašanja među djecom i mladima.

Obrazac se upućuje isključivo sa službenog e-maila ustanove/službe/institucije čime se potvrđuje vjerodostojnost pošiljatelja.

Obrazac se razmjenjuje elektroničkom poštom putem unaprijed popisanih adresa elektroničke pošte (e-adresar) javnih službi/ustanova/institucija – nadležnih tijela Protokola.

E-adresar je interna međuresorna evidencija te se u njemu osim e-adrese pravne osobe nalazi i podatak o fizičkoj adresi ustanove, odgovornoj fizičkoj osobi (rukovoditelju) kao i kontakt o telefonskom broju.

ŽUPANIJSKI KOORDINATORI I ZAMJENICI KOORDINATORA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE				
	Županijski koordinator	E-adresa	Zamjenik županijskog koordinatora	E-adresa
POLICIJA	Marina Prša Kužumilović policajska službenica za mladež	mprsa@mup.hr	Vjera Malbaša, policajska službenica za prevenciju	vmalbasa@mup.hr
ODGOJ I OBRAZOVANJE	Bruna Dadić, dipl.soc.ped.	bruna.dadic@gmail.com	Renata Buzdovačić, prof.	renata.buzdovaciac@skole.hr

HRVATSKI ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD	Ivona Bakota, prof.soc.ped. PU Solin	Ivona.Bakota@SO CSKR.HR	Čedna Zoković- Paić, mag.paed.soc. PU Split	Cedna.Zoković- Paic@SOCSKR.HR
PRUŽATELJI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	doc.prim.dr. sc. Željka Karin, spec.šk.med.	ravnateljica@nzjz- split.hr	Ivana Ora Dazgić, dr.med.spec.šk. med.	ivana.ora.dazgic@nzjz- split.hr

Podatci iz Obrasca o prijavi nasilja među djecom i mladima se mogu koristiti za praćenje pojavnosti nasilja u svakom nadležnom resoru te, uz potrebne prethodne suglasnosti, u svrhu znanstvenih i stručnih istraživanja.

Prilog 1.

OBRAZAC EVIDENCIJE ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

1. Datum sukoba ili nasilja _____

2. Mjesto i vrijeme događaja _____

3. Sudionici događaja _____

4. Tijek događaja (opis događaja i ponašanja sudionika, uzroci i posljedice za učenike, za roditelje, za djelatnike, ostale osobe, za imovinu Škole i sl.)

5. Poduzete mjere

6. Ime i prezime osobe koja prijavljuje događaj

_____

7. Potpis

_____

U Splitu, _____

Prilog 2.

OBRAZAC EVIDENCIJE ŠKOLE O OPISU DOGAĐAJA

1. Datum događaja _____

2. Mjesto i vrijeme događaja _____

3. Sudionici događaja _____

4. Tijek događaja (opis događaja, uzroci i posljedice za učenike, za roditelje, za djelatnike, ostale osobe, za imovinu Škole i sl.)

5. Moje mišljenje o uzrocima događaja

6. Moje mišljenje o poduzetim mjerama

7. Što ću poduzeti/reći nakon događaja

8. Druga moguća rješenja/prijedlozi

--

9. Potpis sudionika događaja

_____

10. Potpis stručne osobe

_____

U Splitu, _____

Prilog 3.

Naziv tijela koje dostavlja obavijest

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

1. Ime, prezime i OIB djeteta/djece počinitelja:

---

2. Ime, prezime OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece počinitelja:

---

3. Ime, prezime i OIB djeteta/djece žrtve/žrtava:

---

4. Ime, prezime, OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece žrtve/žrtava:

---

5. Datum počinjenja nasilja:

---

6. Opis događaja i ponašanja sudionika * :

---

7. Mjesto događaja:

---

8. Dodatni podatci (npr. dijete žrtva/počinitelj s teškoćama u razvoju, nepoznavanje jezika i dr.)

OBAVIJEST DOSTAVITI (označiti primatelja):

- policija - *nadležna PU* _____
- Hrvatski zavod za socijalni rad- *nadležni PU* _____
- škola koju dijete/djeca pohađa/ju _____
- zdravstvena ustanova _____
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (skolska.medicina@hzjz.hr)
- Županijski koordinator** _____

Mjesto i datum : _____

Ime, prezime i potpis ovlaštene osobe:

---

*Nasilništvo podrazumijeva šest činitelja: namjera da se nanese ozljeda ili šteta; intenzitet i trajanje; moć nasilnika; ranjivost žrtve; manjak podrške; posljedice.

** *Županijski koordinator* se obavještava kada su potrebne dodatne aktivnosti i suradnja nadležnih tijela

Ovaj Protokol stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na svim oglasnim mjestima Škole.

Danom stupanja na snagu ovog protokola, prestaje važiti Protokol o postupanju u kriznim situacijama od 27. rujna 2024. god. (KLASA: 003-05/24-01/01; URBROJ: 2181-333-24-03-02)

KLASA: 003-05/25-01/01

URBROJ: 2181-333-25-01-1

U Splitu, 14. veljače 2025. god.

Ravnatelj
Marin Tvrđić, dipl.ing.

Predsjednik Školskog odbora
Zlatko Žure, dipl.ing.